

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 18 MARCA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Petersburg dnia 26go Lutego.

Examina, które poprzedzają wyście Panien z Instytutu S. Katarzyny, odbyły się w obecności Najjaśniejszej Imperatorowej w dniach 17 i 18 t. m. — Dni 20ty i 21szy przeznaczone na też doświadczenia w obliczu publiczności, zgromadziły wielką liczbę ciekawych, i tym ie poważniejszymi zrobiły, że pierwsze Państwa osoby, Ministrowie, Senatorowie, Ciało Dyplomatyczne, i Damy wysokiego znaczenia, na tę uroczystość zebrane, dodawały wagi opinii powszechney: Instrukcyja wychowanek tego Instytutu stała się celem powszechnych uwielbień, i poręką tego hołdu uszanowania i wdzięczności, iaką cała publiczność poświęca macierzyńskiej opiece, i niezmordowanym staraniom wspaniałej Matki naszego Nayukochańszego Monarchy, w zarządzaniu tego tak użytecznego Instytutu.

Nauka Religii, zasady i prawidła własnego i obcych języków, Mitologia, Historia, Geografia, początki wyższych nauk, stanowią rozmaite gałęzie Instrukcyi, z których mające wychodzić z Instytutu Panny zdawały sprawę — Muzyka głosowa i taniec nastąpiły po tych poważniejszych naukach, a wdzięki, iakie umiano połączyć z ćwiczeniem się w tych przyjemnych talentach, zachwycaly zgromadzenie: — Rysunek, którego najlepsze dzieła wystawione były, okazał bardzo wysoki postęp w tej pięknej sztuce: nakoniec inne drobniejsze roboty haftowania, i igły złożone w przyległej sali, i które przez doskonałość swoją poczytane były za godne mieścić się w apartamentach Ermitazu, dopełniły wysokiego mniemania o tej starannej, szlachetnej i prawdziwie Cesarzowskiej Edukacyi, która temu Instytutowi tyle zaszczytu przynosi.

Dnia 22go Najjaśniejsza Imperatorowa udała się do Instytutu S. Katarzyny, dla rozdania nadgrad tym wychowanicom, które okazały ciągłą wyższość i postęp we wszystkich częściach Instrukcyi. Nadgrady te składają się z 6ciu Cyfer, sześciu medalów złotych i tyluż srebrnych. Panna Gelluchin otrzymała pierwszą cyfrę, druga była dana Xiężniczce Szachowskiej, trzecia Pannie Szypow, czwarta Hrabiance Samoilowej, piąta Pannie Kuchelbecker, a szósta Pannie Łukin.

— Imperatorskie wolne Towarzystwo Ekonomiczne tej Stolicy dnia 17go Stycznia t. r. obchodząc rocznicę swojego założenia odprawiło posiedzenie swoje. Czytane były naprzód Naywyższe Reskrypta N. Imperatorowej Katarzyny II. i Najjaśniejszego Imperatora ALEXANDRA I. potwierdzające założenie i ustawy Towarzystwa. Potém Aktualny Stanu Konsyliarz Dzuńkowski, Sekretarz dożywotni, uczynił krótki wykład prac Towarzystwa, okazując przez to masę wiadomości i światła rozszerzonego w narodzie; uczynił także uwagę, iż liczba przedmiotów, któremi się w roku przeszłym zatrudniano, nie ustępuje bynajmniej tym, które były materyą lat poprzedzających. Czytano listę rozumowaną dzieł Towarzystwa w ogólności, i w szczególności rozmaitych członków i korespondentów, którzy w ciągu roku 1813go znamionowali się przez pisma albo wynalazki w różnych gałęziach domowego Gospodarswa. Udzielony był nakoniec Publiczności Sąd Komitetu wyznaczonego do roztrząsania odpo-

wiedzi, na propozycyę w roku 1815 zadane — Pomieędzy 14stą, które przysłane były na rozwiązanie 8go pytania: „o korzyściach i nieprzyzwoitościach wynikających dla właścicieli z uprawy gruntów swoich, albo pracą własnych poddanych, albo też naemnym robotnikiem; rozprawa z dewizą: *Beatus ille qui... paternam ruram bobus exercet suis*, osądzona była za dostateczną: Autor otrzymał Medal złoty, wartości sta czerwonych złotych, przez Najjaśniejszego PANA przeznaczony. Dwie następne: iedna z dewizą w języku Niemieckim: *Es ist leichter neue Wahrheiten zu finden, als ihnen Gerechtigkeit zu erweisen*: i druga z dewizą w języku Rossyjskim: *спбша не поропясь, и усматривая конегб*, zasłużyły na uwagę Towarzystwa, i przysądzono ich Autorom medal wartości 30 czerwonych złotych wybity z medalami JW. Hrabiego Mikołaja Rumiańcowa. — Po utworzeniu Dewiz okazało się, że Autorem pierwszej rozprawy iest Konsyliarz Kolegialny Jacob, Antorami, drugi, P. Merkel Doktor Filozofii, 3ci, Jenerał Major Kormarow.

Po ogłoszeniu propozycyi na rok 1814. JW. Stanisław Sistrzeńcewicz — Bohusz, Metropolita, Arcybiskup Mohilowski, Kawaler wielu orderów, i Sgo Włodzimierza 1go Stopnia, Prezydent, podziękowawszy Towarzystwu w ogólności, a w szczególności różnym jego członkom za uczestnictwo w pracach użytecznych Towarzystwa, oświadczył, że stosownie do Ustaw potwierdzonych na posiedzeniu dnia 26 Kwietnia 1813go składa swój urząd, i zostawia Zgromadzeniu wybor Prezydenta z pomiędzy Kandydatów na témże posiedzeniu dnia 26go Kwietnia oznaczonych.

JW. Hrabia Razumowski i inni Członkowie, oświadczywszy JW. Prezydentowi wdzięczność Towarzystwa, prosili go, aby ieszcze na rok następny chciał się trudnić obowiązkami urzędu Prezydenta: całe Towarzystwo wyraziło toż samo życzenie, a JW. Sistrzeńcewicz — Bohusz, pomimo podeszłego wieku i licznych zatrudnień, oddał się iednomyslnym chęciom Zgromadzenia. (*le Conserv.*)

z Wilna dnia 25go Lutego v. s.

Szlachta tutejszey Gubernii przeięta gorliwą wdzięcznością ku znamienitym zasługom Rossyjskich woioowników uczyniony m dla Ojczyzny w ciągu kampanii 1813 roku, ze brała na korzyść ranionych 20,000 rubli. Pieniądze te przez Woiennego Gubernatora Litewskiego JW. Jenerała Infanteryi A. M. Rzymskiego-Korsakowa przesłane były do Ministra Spraw Wewnętrznych dla odpowiadającego ich zamiarowi użycia. Podobnymże sposobem i w tymże samym celu JW. Wileński Cywilny Gubernator przysłał 1,337 rubli zebrane w mieście Jurborgu w dzień uroczystego obchodu rocznicy Urodzin Najjaśniejszego PANA w domu Pani Adelson. Nie można nie oddać w tém zdarzeniu należytej sprawiedliwości gorliwym chęciom Szlachty Gubernii Wileńskiej ofiarującej tak znakomite summy dla po deymujących chwalebne trudy za Monarchę i Ojczyznę; zwłaszcza, kiedy wystawimy sobie to zniszczenie i spustoszenie, iakim ta Gubernia podpadła od licznych hufców nieprzyjaciela, który w roku 1812ym śmiał wtargnąć w granice Nayukochańszej Ojczyzny naszej. (z *Pocz. Pótn.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Drezno dnia 11go Marca n. s.

Wczoray i pozawczoray okazały się tu następne

ogłoszenia z podpisem Jeneralnego Gubernatora Xięcia *Repnina*: — „Adjutant Jenerała naczelnego woysk Rossyjskich Hrabiego *Barclai de Tolly*, Podpółkownik *Bibikow*, przyniósł tu następną urzędową wiadomość: — I. Feldm. *Blücher* połączony z Jenerałami *Wittgensteinem*, *Bülowem* i *Winzingerode* dnia 15go (27go) Lutego pomiędzy *Chalons* i *Barem* nad *Aube* otrzymał zwycięstwo nad woyskiem Francuskim będącym pod wodzą samego *Napoleona*: zdobył 64 dział, większą część ekipażów Cesarza Francuzów, i 10,000 jeńców. — Główna kwatera Sprzymierzonych została na przód przeniesiona, i całe woysko postępowało na przód dla dalszego poparcia otrzymanych korzyści. Drezno dnia 25go Lutego (9go Marca) 1814. — Podpisano Xiążę *Repnin*.

II. Feldm. *Blücher* posuwa się na przód korzystając z odniesionego zwycięstwa. Dnia 18go Lutego (2go Marca) skuteczniejszy połączenie swoje z Jenerałami *Winzingerode*, *Bülowem* i z korpusem Saskim, które razem, armią do 200,000 formuią, znajdował się w *Darmont*, *Meaux*, i *Claye*, to jest o trzy stacye od *Paryża*. — Drezno dnia 29go Lutego (10go Mar:). Podpisano Xiążę *Repnin*. (z *G. Berl.*)

Gazeta Berlińska pomiędzy rozmaitemi wiadomościami umieściła następujący artykuł.

z *Berlina* dnia 1go Marca n. s.

Podług ostatnich doniesień prywatnych z *Chaumont* dnia 5go b. m. datowanych, miasto *Troyes* dnia 5go Marca przez Jenerała *Wrede* szturmem wzięte zostało. Walczono na samych ulicach, i z tej przyczyny część miasta w popioł obrócona. Dwa tysiące jeńców i 10 dział dostały się w moc zwycięzców, oprócz tego około 2000 dezertów z prowincyi Francuskich za nami leżących do nas przeszło, albowiem wszyscy jednomyślnie rozumieli, że *Paryż* już przez armią *Blüchera* osadzonym został. Dnia 4go Marca Feldm. Xiążę *Schwarzenberg* już był przeniosł swoją główną kwaterę do *Troyes*.

Goniec, który dnia 8go z *Chaumont* wyjechał i wczoraj tu stanął, przywiozł późniejsze, bo dnia 7go z *Chaumont* datowane listy, które donoszą, iż główna kwatera Feldm. Xięcia *Schwarzenberga* była już wtedy przeniesiona do *Nogent nad Sekwaną*.

z *Włoch* dnia 18go Lutego. n. s.

Jenerał *Stanisławlewich* opasawszy zupełnie warownią *Rocca d' Anso*, posunął się dnia 11go Lutego przez *Brasso* do *Leone*, które to miejsce nieprzyjaciel mocno osadził. Przypuszczono szturm do tego miejsca; załoga uszła w góry, poymano kilku ludzi w niewolę. Wspomniany Jenerał posunął się potem aż do *Gardone*, i tam zajął stanowiska, zdobywszy wprzód kilka tysięcy sztuk broni.

Wice-Król widząc się, przez to śmiało postępowanie na przód, zagrożonym z tyłu, kazał dnia 15go dywizyi Jenerała *Lechi* posunąć się dla zdobycia *Gardone*. Nasze ściśnione od przewyższającej siły przednie straże, cofnęły się aż do *Ponte Saweno*, gdzie oddział *Lindenaua* bronił dzielnie mostu przeciw nieprzyjacielowi, nacierałemu po kilkakroć w przewyższającej sile, i dopiero za zmierzchaniem się opuścił most i cofnął się aż za *Gardone*. Za tem miejscem Jenerał *Stanisławlewich*, uszykowawszy siłę swojego woyska, natarł natychmiast na nieprzyjaciela bagnetem, i rozproszył go po zaciętej walce. Poymano w niewolę, Szefa batalionu, 6ciu Oficerów, i więcej iak 580 ludzi, zdobyto więcej iak 600 sztuk broni. — Nieprzyjaciel uczynił był dnia 11go Lutego wycieczkę z *Wenecyi* w znaczney sile, przeciw woysku stojącemu przy uściu kanału *Bussolla*; lecz od wojowników naszych z zwykłym męstwem odparty został.

W nocy z dnia 12go Lutego, Francuzka załoga z zamku *Ankony* zrobiła wycieczkę, lecz ją odparto ze stratą, a dnia 13go poddała się przez kapitulacyą. Pociągnięta aż do *Fiumicino*, złożyła tam broń, i pod warunkiem niewalczania przez rok przeciw Neapolowi, i jego Sprzymierzonym, odprowadzoną będzie od woyska Neapolitańskiego, przez *Alexandryę* do Francyi.

z *Bolonii* dnia 14go Lutego n. s.

Wszystkie dawniejsze wieści o posuwaniu się

woyska Neapolitańskiego ku *Placency*, były zawczasem. Woysko stało skupione między *Boloniją*, *Modeną*, *Rubeirą* i *Reggio*, zdawało się oczekiwać na posiłki. Teraz przybycie Margrabiego *Gallo* Neapolitańskiego Ministra spraw wewnętrznych, zdaje się sprawić powszechne poruszenie; przeyscie przez *Pad* wkrótce nastąpi. — W *Walterra* i *Pistoja* przywrócono spokojność bez wylewu krwi.

(z *Gaz. Warsz.*)

Madryt dnia 4go Lutego n. s.

Na odbytym wczoraj posiedzeniu Korteżów, wyrok, na tayney sessyi postanowiony, był publicznie przeczytany, w następney osnowie: — „Aby w tej krytyczney epoce, w której się Europa teraz znajduje okazać publicznie i uroczyście, iż Zgromadzenie Korteżów tak jest niewzruszone w swojej wytrwałości przeciwko nieprzyjacielowi, jak stateczne w wierze ku swoim Sprzymierzencom, i niezachwiane w ufności ku bohatyrskiemu Narodowi Hiszpanów, i aby raz na zawsze oddalić podstępny i sidła, jakich używa chytróść *Napoleona*, który dla uratowania się z niebezpiecznego swego położenia, chce sobie znówu wpływ do Hiszpanii zapewnić, a grożąc niepodległości naszej, pragnie nas od naszych Sprzymierzeńców odłączyć, i zasiał niezgodę pomiędzy ludem, który się ściśle zjednoczył dla utwierdzenia praw swoich i swojego prawego Króla *Ferdynanda VII.* — Zgromadzenie Korteżów wydało następny wyrok: 1) Stosownie do wyroku dnia 1go Stycz: 1811, który na nowo wszystkim Jenerałom i Władzom Cywilnym w prowincyach ogłoszonym być powinien, Król za wolnego dopóty uznanym być nie może, ani też posłuszeństwo jemu, jako wolnemu Władcy, nie należy się od narodu, dopóki pierwey w pośród Narodowego Zgromadzenia przysięgi, przez 173 § Konstytucyi przepisanej nie wykona. 2) Jak tylko dowodzący na granicy Jenerałowie godną wiary otrzymaną wiadomość, że Król jest w drodze swego powrotu, powinni natychmiast przez nadzwyczajnych gońców uwiadomić Regencyą o tém, co w tym względzie dójdzie do ich wiadomości, czyli Król jedzie pod eskortą woysk obcych, czy też woysk Hiszpańskich, i inne tym podobne; to doniesienie Regencya ma niezwłocznie przelożyć Zgromadzeniu Korteżów. 3) Regencya starać się będzie natychmiast aby Królowi przy jego wjeździe do granic Hiszpanii, kopia teraźniejszego wyroku udzielona była, wraz z doniesieniem Regencyi o teraźniejszym stanie Narodu, o bohatyrskich usiłowaniach, których czynić nie przestał, jakoteż o postanowieniach Stanów *Cortes*, i o środkach przedsięwziętych do zapewnienia niepodległości narodu i oswobodzenia Króla. 4) Niepowinno być dozwolono eskortie wojennej wjechać razem z jego Królewską Mością w granicę i na ziemię Hiszkańską, gdyby zaś to mocą wykonać chciała, tedy podług praw wojennych gwałt gwałtem odparty być powinien. 5) Gdyby wojenna eskorta Króla składała się z Hiszpanów, w takim razie nasi pograniczni dowódcy postępować sobie mają podług instrukcyi od Rządu sobie danych, w których i na to, co się z jedney strony naszym jeńcom wojennym należy, i na to, czego spokojność i bezpieczeństwo kraju wymaga, w równey mierze wzgląd mieć potrzeba. 6) Jenerałowie nasi, którzy mieć będą zaszczyt przyjąć na granicach Króla Jego Mości, starać się będą, aby N. Pan w przeciągu swojej podróży miał przydaną stosowną straż honorową. 7) Żaden cudzoziemiec nie może otrzymać dozwolenia z Jego Królewską Mością wjechać do Hiszpanii, nawet gdyby do usług J. K. Mości należał. 8) Żaden także Hiszpan, który od *Napoleona*, albo brata jego *Józefa* służbę, pensyą, albo znaki dystynkcyi, jakiego bądź rodzaju otrzymał, ani żaden z tych, którzy za Francuzami, w czasie ich odwrótu z naszego kraju, poszli, nie może z Królem do Hiszpanii powrócić, ani z powodu jakiej służby u jego Dworu, ani pod jakimkolwiek innym pozorem. 9) Porucza się Regencyi opisać i postanowić czego potrzeba wymagać będzie, tak względem podróży J. K. Mości, jakoteż względem honorów, jakie mu na drodze świadczone być mają, tudzież względem ceremoniału przyjęcia jego w Stolicy, zdolnego

okazać przywiązanie narodu Hiszpańskiego do osoby Króla. 10) Prezydent Regencyi jest upoważniony niniejszym wyrokiem, udać się ze stosownym orszakiem na granice Państwa, dla powitania i przyjęcia Króla, tudzież towarzyszenia mu aż do tutejszej Stolicy. 11) Prezydent powinien podać Królowi kopią teraźniejszej politycznej Konstytucyi Hiszpańskiej, i oświecić dostatecznie J. K. Mość względem przepisanej przez tę Konstytucyą przysięgi, ażeby Król w zupełnej wiadomości i rozmyślnym zezwoleniu mógł ją wykonać. 12) Tę przysięgę Król niezwłocznie po swoim wjeździe do Stolicy, podług porządku i formalności przepisanych, uroczystym sposobem wykonać powinien. 13) Natychmiast po takim wykonaniu przysięgi, 30stu członków Zgromadzenia Kortezów (między którymi dwaj Sekretarze znajdować się koniecznie powinni) towarzyszą Królowi do jego pałacu, gdzie zgromadzona już Regencya, podług przepisania Konstytucyi, i 2go artykułu wydanego wyroku w dniu 4go Września 1811, Rząd w ręce J. K. Mości odda. — Członkowie wysłani powróciwszy potem do Zgromadzenia Kortezów, doniosą, że oni polecenie swoje według przepisu Konstytucyi wypełnili, co natychmiast w protokule ma być zapisano. 14) Jeszcze tegoż dnia Zgromadzenie Kortezów ma wydać wyrok z uroczystem uwiadomieniem Narodu, że Król po wykonaniu przepisanej przysięgi sposobem do Konstytucyi stosownym tron osiadł. Wyrok ten, gdy w Zgromadzeniu Kortezów przeczytany zostanie, ma być przez liczbę deputowanych równą poprzedniczej Królowi odniesiony i przy zachowaniu wszelkich form publicznie do powszechnej wiadomości podany.

O tém postanowieniu Stanów Cortes Regencya potrzebną wiadomość powziąć, o jego wypełnienie starać się, i drukiem powszechnie ogłosić powinna."

Po przeczytaniu tej ustawy wszyscy przytomni na tym publicznym posiedzeniu przez głośnie okrzyki okazali swoją radość z tak mądrego i sprawiedliwego postępowania.

Deputowany Sanchez wniósł, aby podano do wiadomości publicznej to wszystko, co ze strony Napoleona dało powód do tej ustawy, i przez jakie podstępny stara się on oszukać naród Hiszpański. Winniśmy nie tylko całej Europie, z którą razem o niepodległość walczymy, ale też naszemu dobremu Królowi Ferdynandowi, objawienie rzetelne całego biegu i postępu rzeczy. — Wice-Prezydent odpowiedział na to, że już pracują nad podobnym ogłoszeniem, i że wygotowanie jego jest poruczone osobnej Komisji. — Pan Sanchez utrzymywał nadto, aby wszystkie akta, które dały powód do ustawy dnia 2go b. m. były ogłoszone drukiem, i ażeby w manifestie mającym się wydać okrutna polityka Bonapartego, niewinność naszego Króla Ferdynanda, i niezachwiana stateczność Zgromadzenia w utrzymaniu niepodległości i swobody Hiszpańskiego narodu stosownie do Konstytucyi, światu całemu przedstawione zostały. Projekt ten wzięty na rozważę — Tu powstał z miejsca swego P. Reyna z Sewillii, i zaczął mowę od słów następnych: „Gdy nasz Monarcha Ferdynand na świat przyszedł, otrzymał on, jako przywilej urodzenia, prawo nieograniczonej władzy nad Hiszpańskim narodem." Na te słowa odezwało się kilku razem deputowanych, wzywając Mówcę do porządku. — Każdy deputowany, odpowiedział Reyna, ma prawo przełożenia swojego zdania: tak jest zawołano, ale jego zdanie powinno być stosowne do Konstytucyi. Pan Reyna tak mówił dalej: „Gdy Karol IV składał koronę, spadło na Ferdynanda prawo być Królem i Władcą narodu. Jak tylko więc Ferdynand VII przybywa w granice Hiszpanii i chce wstąpić na tron swoich ojców, tedy należy mu słusznie prawo nieograniczonej władzy. — Tu już nie tylko deputowani okazali nieukontentowanie swoje, ale nawet Widzowie z galerii wołali, iż Reyna wypędzonym być powinien. Pewna liczba deputowanych opuściła swoje krzesła, zbliżając się do stołu Prezydenta, dla zapisania w protokole zdań swoich. Sekretarz Zgromadzenia Teran głośnie zawołał: „Ządam,

aby Reyna napisał swój projekt, i ażeby z jego osobą według ustawy postąpiono było. Jeden z deputowanych oświadczył, iż „nie widział przyczyny tak mocnego oburzania się w tej okoliczności." Tak jest, zawołał Teran piorunowym głosem, w dopełnieniu mojej powinności i w obronie Konstytucyi gotów jestem, jeżeli potrzeba, położyć życie; lecz nie zasłużył na miejsce w tém Zgromadzeniu, kto podobnym nie oddycha uczuciem.

Nastąpiło nakoniec uciszenie, i Wice-Prezydent przeczytał, co rozkazują ustawy w tym przypadku, w którym jeden z deputowanych obłąka się w swoim wniesieniu, i dodał: Mospanie Reyna! Zgromadzenie znalazło gorszącą i przeciwną jego zdanie; musisz się WP. oddalić, aż póki w tej okoliczności nie postanowi się, co należy. Sekretarz Teran przeczytał słowa, które dały powód zgorszeniu: „Król Ferdynand jest upoważniony do najwyższej i nieograniczonej Władzy." Pan Echevera żądał, aby Reyna pod strażą był natychmiast odprowadzony, i ażeby Sąd o jego przestępstwie Trybunałowi Kortezów powierzony został. Tym czasem Reyna stał spokojnie, i odwoływał się ustawicznie do prawa, iakie miał każdy deputowany do oświadczenia swojego zdania. Nakoniec oświadczył Wice-Prezydent, że Reyna w każdym przypadku wysłuchany być powinien, i może na swoje usprawiedliwienie, albo — Tu zawołali razem deputowani i widzowie, iakie usprawiedliwienie! iakie usprawiedliwienie! — Na ówczas Wice-Prezydent rozkazał oddalić się ze Zgromadzenia Panu Reynie, co on nakoniec uczynił. Po jego odejściu P. Caparo zwrócił jeszcze uwagę Zgromadzenia na haniebny postępek Reyny: Pełnomocnictwa nasze, mówił on, są zmaczane we krwi naszych współziomków, którzy aby oswobodzić nas od tyranii Bonapartego narażają swe własne życie. Mamyż tu zostać tyranami tych, którzy nam straż swoich praw powierzyli? Reyna nie Ferdynanda żąda, ale powrotu Francuzkiego despotyzmu. Ten postępek jest wielką bardzo przestrogą dla Zgromadzenia i dla całej Hiszpanii. Jest, jest w kraju bardzo wielu zwolenników Francuzkiego panowania!

Dnia 4go na wniesienie Kommissji do tego przeznaczonej, Zgromadzenie Kortezów postanowiło, że Reyna ma wolność na piśmie albo ustnie złożyć swoją obronę, i że stosownie do tego, co powie na usprawiedliwienie swoje, ma być postanowiono, czyli oskarżenie przeciwko niemu ma albo nie ma miejsca. (z G. Berl.)

Londyn dnia 25go Lutego n. s.

Jedna z tutejszych Gazet względem poselstwa Lorda Castlereagh zawiera objaśnienie zasługujące na wiarę. Gdy postanowiono było, że Lord Castlereagh ma się udać do armii Sprzymierzonych, jego instrukcje wyrachowane były na wszystkie nastąpić mogące przypadki. Pełnomocnictwo jego było wielkie; albowiem chciano na to ważne poselstwo wysłać Sekretarza Stanu związków zagranicznych, jako naczelniejszego stróża i obrońcę naszych praw i stosunków obcych. W gabinecie Wielkiej Brytanii nie zaszyły żadne rozróżnienia, chociaż prawda, iż nie dawno było ważne roztrząśnienie tyczące się pomocy, jaką w teraźniejszych okolicznościach dadzą mamy Domowi Burbonów. Jednakże znaczna większość pochwaliła teraźniejszy w tej mierze plan postępowania, a w tej rozumiemy, że Lordów Liverpoola, Eldona, Castlereagh, Sidmouth, Vestmorelanda, Camdena, Melville i Pana Vansittara wymienić możemy. (z G. Berl.)

z Wiednia dnia 23go Lutego n. s.

Cesarz Jmć ozdobił krzyżem Komandorskim orderu Maryi Teresy Bawarskiego Jenerała Wredego, a małym krzyżem tegoż orderu zaszczylił: Rosyjskiego Jenerała jazdy Uwarowa; Jenerałów Poruczników, Xięcia Wołkońskiego, Hrabiów Ożarowskiego, Orłowa i Szuwałowa. Krzyż Komandorski orderu Leopolda otrzymali z wojska Rosyjskiego: Jenerałowie Porucznicy, Kutuzów i Xiążę Trubeckoy, tudzież Jenerałowie Majorowie, Xiążę Repnin - Wołkoński, Nikity — Wołkoński, Hrabia Potocki, Zakrzewski, Włoddek, Michaud, Wolcogen, Bartolomei i Seliawin; ma-

łym Krzyżem tegoż orderu zaszczytzeni są: Adjutant Najjaśniejszego Imperatora Rosyjskiego Pułkownik Hrabia *Branicki*, Xiążę *Menżyków*, Hrabia *Rochechouard*, Jenerał Adjutant i Jenerał Porucznik *Kanowniczyn* i inni. Prócz tego rozdał Cesarz woysku Rosyjskiemu wiele złotych i srebrnych medalów waleczności.

Martinsbruck (w Kraju Gryzonów) dnia 25go Lutego n. s.

Dziś zrana o godzinie 4. uczuliśmy tak gwałtowne ziemi trzęsienie, że to wszystkie poprzednicze przewyższyło: uderzenia były tak mocne i częste, że się chwiały wszystkie budowy. Trwało to około puł kwadransu, i rozszerzyło się w całym Niższym *Engadin* (Dolina nad brzegami rzeki *Innu*) Szczęściem jednak ten straszliwy fenomen nieurządził żadnej szkody.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— Gazeta Berlińska donosi, że za zbliżeniem się Sprzymierzonych ku *Paryżowi*, Arcy Kanclerz *Cambaceres* wezwał Cesarzową, aby się z tego miasta oddalić chciała, na co ta Pani oświadczyła, iż spokojnie w *Paryżu* zostać myśli. — Gwardya Narodowa tej Stolicy wzbronila się czynić służbę za murami miasta.

— Gazeta Ryska zawiera następujący rzut oka na ostatnie wypadki: „Napoleon odciągnął od armii *Sculta* 30,000 dawnych żołnierzy, których nowo zaciężnemi zastąpił. Z tē m wzmocnieniem, ze szczątkami dawnych regimentów, i z nowo-popisowemi, uformował on armią rozrządzalną od 100,000 ludzi. Zamysłem iego było nalegać na oddzielne korpusy Sprzymierzonych, na każdy w szczególności wywierając całą masę sił swoich. Przodowe oddziały armii *Bluchera* były najbliższe, na te więc rzucił się nayıpierwēy. Każdy stawiał mu bohatyrski opór, ale był przymuszony ustąpić przewadze. Nakoniec uderzył na część tego woyska pod wodzą samego *Bluchera*. Nastąpiła krwawa dnia 14go Lutego bitwa, w której *Blücher* cudów męstwa dokazawszy, cofnął się ku pozycyi nad *Marną*, aby się połączył z korpusami *Sakena* i *Yorka*. Napoleon kazał ogłosić w *Paryżu*, iż woysko *Bluchera* zupełnie zniszczył, kiedy tym czasem przeciwko zniszczonemu zostawiał nad *Marną* korpus *Marmonta*. W ten czas z resztą sił swoich udał się ku *Sekwanie*. Po drodze napadł na korpus Jenerała *Wrede*, który już działał na skrzydle iego woyska. Korpus ten cofnął się w najlepszym porządku. Napoleon uderzył potēm na korpus Królewicza Wirtemberskiego: znowu mordercza bitwa, Francuzi byli odparci, ale Królewicz podług danych sobie rozkazów, cofnął się nakoniec spokojnie za *Sekwanę*. Naówczas Xiążę *Schwarzenberg*, zaleciwszy oddzielnym korpusom zbliżyć się do iego armii, ustępował powoli ku *Chaumont*, w zamiarze wciągnięcia Napoleona, o czē m uwiadomił Feldmarszałka *Bluchera*. Napoleon szedł w zastawione sieci, i postępował za Xiążęciem, kiedy niespodzianie otrzymał wiadomość, że *Blücher* połączony z korpusami *Bülowa*, *Winzingerode*, *Czerniszewa*, i Xięcia *Sasko-Weymarskiego*, mając armią do 130,000 wynoszącą, prócz 80,000 ludzi posiłków za sobą, pobiwszy stojący przeciwko sobie korpus, postępował prosto do *Paryża*. Napoleon uderzył znowu na odwrót, ale Xiążę *Schwarzenberg* ścigał go natarczywie pobiwszy woysko iego pod *Bar nad Aubę*, zdobył szturmem 3go Marca *Troyes*, i już do *Nogent nad Sekwaną* przeniósł swoją kwaterę, kiedy tym czasem Feldmarszałek *Blücher* stał nad *Marną* z tak przewyższającą siłą, że oczekiwał śmiało na uderzenie Napoleona, i iak sam oświadcza, był pewnym pomyslnego wypadku.

— Donoszą z *Hamburga*, iż w pierwszych dniach Marca znowu wiele bardzo mieszkańców wypędzono z tego miasta. Nędza tam panująca nie jest podobna do opisanego. Mieszkańcy, których jeszcze 55,000 pozostało, nie mogą nic nazwać własnością swoją: wszyst-

ko jest oddane pod arbitralne rozporządzenie Francuzkiego rządu. Szturm do tego miasta odłożony jest do przybycia ciężkiej artylleryi.

— Donoszą od *Menu* dnia 6go Marca, że 5 regimentów Darmsztadzskich pod wodzą Xięcia *Emila* przez *Freyburg* udały się do głównej armii.

— List z *Chaumont* pod dniem 4 Marca donosi, że położenie armii Sprzymierzonych, nie mogło być nigdy bardziēy obiecujące prędszego i pomyslniejszego skutku, iak w terazniejszym czasie.

— Gazety *Paryzkie* donoszą, że Jenerał dywizyi *Decour* komendant drugiej dywizyi młodej Gwardyi, umarł w *Paryżu* dnia 18go Lutego z ran odniesionych w bitwie pod *Brienne*; też gazety pod dniem 23 Lutego dodają, iż zimno tam bardzo ostre panuje, i że ta okoliczność sprzyja bardzo woyskom Sprzymierzonym, ułatwiając im przewoz artylleryi i bagażów.

— W *Bruxellii* dnia 5go Marca odebrano urzędową wiadomość, że Jenerał *Bülów* wkroczywszy do *Szampanii*, opanował twierdzę *La Ferre*, gdzie znalazł znakomite magazyny.

— Donoszą z *Reggio* pod dniem 19tym Lutego, iż tam tego dnia przybywszy Król Neapolitański, dał naprzd Władzom miejscowym, a potēm Posłowi Austriackiemu Hrabie *Mier* i Jenerałowi *Nugent* długą audiencyą — Tegoż wieczora Monarcha ten odiechał do *Modeny*.

— Donoszą z *Genewy* dnia 28go, że Jenerał *Bubna* uczynił potrzebne rozporządzenia do potężnej obrony tego miasta. Dnia 3go Marca walczono w bliskości *Genewy*, Jenerał *Bubna* oczekiwał co moment na znakomite posiłki. (z *Gaz. Berlin.*)

— Kilka domów handlowych w *Paryżu* oświadczyły się niewypłatnemi, iako to *Bidermann*, *Davillieres*, *Ferrand*, *de Roure* i t. d.

— Podług doniesień z *Paryża* środki obrony ukończone zostały, i są dostateczne do wstrzymania pierwszego napadu woysk lekkich!!!

— Dnia 18go Stycznia zawinął do *Cadixu* okręt Hiszpański *Mino*, który przyniósł 4 miliony talarów i piastrow, 3,481 uncyi złota, 16,000 funtów srebra w sztabach i niezmierną ilość drogich produktów. Ten to okręt miał być przyczyną, dla której *Napoleon* nie dawno eskadrę z portu *Orient* wysłał, która stanie się zapewne zdobyczą Angielskiej floty.

— Załoga Francuzka z *Ostendy* chciała otworzyć służę pod *Slyk*, ale 4,000 zgromadzonych wieśniaków odpędziło ją na powrót do miasta.

— Z *Bruxellii* 24go Lutego: *Carnot* Gubernator *Antwerpii* wchodzi w układy z korpusem oblegającym, spodziewać się należy, iż wkrótce kapitulować będzie.

— Gubernator Francuzki w *Magdeburgu* okazuje także wielką skłonność do poddania tej ważnej twierdzy; ale do póki Sprzymierzeni nie są w *Paryżu*, obawia się on o swój wielki majątek we Francyi.

— Jeszcze 26go (14go) Lutego część korpusu, który *Gdańsk* oblegał, przybyła do *Manheimu*.

— Syn Xiążęcia Następcy tronu Szwedzkiego przyjął tytuł Xięcia *Norwegii*.

— Odpowiedź Gabinetu Wielkiej Brytanii na depesze Lorda *Castlereagh* nie przez *Paryż*, ale przez *Hollandyą* przesłana była: dowod, że to przyjacielskie postępowanie, iakiego pozor dawał sobie *Caulincourt* z Posłem Wielkiej Brytanii, było tylko podstępem Francuzkiego Rządu, na którym się poznano w *Londynie*.

— Pozorna nieczynność *Wellingtona*, usprawiedliwia się częścią koniecznością sprowadzenia rozmaitych potrzeb dla armii, które powiększēy części jeszcze w *Portugalii* były — działanie, które teraz jest ukończone — częścią niedostatkiem żywności wszelkiego rodzaju. Nawet siano dla kawaleryi musiało być z Anglii sprowadzane; i każdy koń dostawał na dzień 10 funtów Angielskiego siana i 12 funtów Irlandzkiego owsa. (*Zusch.*)

Kuryer Litewski

Prenumerata téy Gazety z przesyłaniem pocztą od dnia 1go Kwietnia do 1go Oktobra przyymuie się w Expedycyi Gazetnéy Pocztańtu Litewskiego, za zwyczajną półroczną opłatą rubli srebrnych siedmiu; od 1go Kwietnia do 1go Stycznia 1815go roku za opłatą trzech kwartałową rubli srebrem 10 i kopiejek 50. — Prenumerata, do odbierania na miejscu w Wilnie, dla tych którzy na kwartał tylko zapłacili, odnawia się od dnia 1go Kwietnia t. r. za zwyczajną opłatą kwartałową rubli srebrem 2 kop. 25, a półroczną rubli 4 kop. 50.

N. 2186.

P O D R A D.

1 Kommissya Wileńskiego Prowiantskiego Depo widząc potrzebę przygotowania w Magazynach Gubernii Wileńskiej zapasu na porcyę wódki i mięsa, wzywa życzących sobie podjąć się do targow w Wileńskiej Izbie Skarbowey odbywać się mających: 1szy 25go Marca, 2gi 6go, a 3ci i ostatni 13go dnia następującego miesiąca Kwietnia, gdzie objawiono będzie o ilości potrzebowania i kondycyach.

Síódmey klasy Pośnikow.

OBWIESZCZENIA SĄDOWE.

1 Kommissya Sądowa Edukacyyna Gubernii Wołyńskiej, Podolskiej i Kijowskiej Obwieszcza JOO. Xiążąt Stanisława Senatora Xięstwa Warszawskiego i Kawalera Dóbr Sieliczowa w Powiecie Nowogrod Wołyńskim, Maxymiliana Kamberhera Miasteczka Krzywina w Powiecie Ostrogskim: Karola byłego Marszałka Powiatu Kowelskiego Miasta Ostroga: Janusza Kanonika Katedralnego Łuckiego Wsi Tupal w Powiecie Kowelskim Dziedziców Jabłonowskich: Sukcessorów niegdy JOO. Xiążąt Jana, Kajetana i Anny z Xiążąt Sapiehów Jabłonowskich Wojewodów Braśławskich, Emilią z Xiążąt Sapiehów Jelską: JO. Xięcia Franciszka Sapiehę Taynego Konsyliarza: JWW. Potockich Senatorów Imperyi: JWW. Soltyków: JW. Maryannę z Xiążąt Sapiehów Puzyninę: Dekret Kommissyi swey 1815 Roku dnia 27go Pazdziernika N. 1495 w Sprawie Funduszu Edukacyynego odzyskującego Summy z Prowizyami, iedną zło-

tych 30,000 Roku 1731. w Poniedziałek po Święcie Sgo Bartłomieja w Grodzie Chęcińskim dla Seminarium Metropolitańskiego Lwowskiego zapisaną: drugą złotych 1,000. 1764 Roku przez JO. Xiężnę Annę z Sapiehów Jabłonowską Woiewodzinę Braśławską dla Kościoła Parafialnego Maryampolskiego należec przyznana, trzecią złotych 10,000. 1763 Roku w czwartek nazajutrz Sgo Mateusza w Grodzie Halickim przez tęż JO. Xiężnę Jabłonowską Woiewodzinę Braśławską dla tegoż Kościoła Maryampolskiego upewnioną wszystkie Dobra Sieliczów obciążające, postanowił, Obwieszczenia po Sukcessorów JO. Xiężny Anny z Sapiehów Jabłonowskiej Woiewodziniey Braśławskiej w Prowincyi Litewskiej mieszkających za pośrednictwem Prześwietney Kommissyi Sądowej Edukacyney Gubernij Litewskich, Białoruskich, Mińskiej i Białostockiey przesłać; w skutek tego Dekretu Kommissya na stawienie się stron, złożenie dowodów i odpowiedź, dzień 23 Maja 1814 Roku naznacza pod rygorem w Ordynacyi założonym, a do Prześwietney Kommissyi Sądowej Edukacyney Litewskiej odnosi się z żądaniem przesłania Obwieszczeń do każdego w szczególności z Sukcessorów JO. Xiężny Anny z Sapiehów Jabłonowskiej W. B., nadto poleca swey Kancellaryi, aby te Obwieszczenie do Gazet Krajowych podała. Dan w Krzemieńcu dnia 25go Lutego 1814 Roku.

Podpisano Filip Hrabia Plater.

Pisarz Franciszek Rudzki.

3 Sąd Graniczno-Taxatorsko-Exdywizorski w dobrach Kamieniec dziedzictwem do JW. Stanisława Graffa Judyckiego należnych, za Ukazem Minskiego Głównego Sądu 2go Departt: 1813. Ru Xbra 19. datowanego w komplecie zebrany — Po ułatwieniu czynności tymże Ukazem poruczonych, w zamiarze skutecznienia całkowitego dzieła, a najprzód na poczętych w dobrach Hłusku z WW. Possesorami uznanych, a dotąd dla zamieszkań kraiovych, i przez woyska Francuzkie przeszkodzonych, toż w Kategorii granicznej z Dobrami Koronnemi Brożą, dla wizyduktów i reduktów na dzień 15 Aprila 1814 roku nie odbicie ziedzie zawiadamiając, ażeby WW. Possessorowie folwarków Hłuskich do przerzeczonych aktów ze wszelką gotowością, a w niebawnym czasie przygraniczający od Kamienca, w Kategorii granicznej, niemniej wszyscy JWW. i WW. Kredytorowie i Pretensorowie do Dóbr Kamienca, jako miejsca na oczewiste rozsądzenie zadeterminowanego, z dowodami na takowe dopominki posługującemi stawali, subamissione rei zastrzega.

Rafał Gordziałkowski Sędzia Ziem. Pttu Ihumeńskiego Prezydujący.

Józef Rudnicki Podsedek z Powiatu Bobruyskiego Exdywizor.

Jerzy z Kalnik Soroka Sędzia Ziemski Oszmiański Exdywizor.

Samuel Kostrowicki Pisarz z Powiatu Mińskiego Exdywizor.

Józef Stenpinski Sędzia Grodzki Oszmiański Exdywizor.

1 Na skutek Dekretu Magistratu Wileńskiego w Roku 1812 Marca 30 dnia zapadłego, po zmarłych Gotfrydzie i Annie Herwichach, ruchomy majątek w Miesiącu Junii tegoż Roku przez licytacją wyprzedawszy, leżący zaś jako to: Dworek ze wszelkim zabudowaniem i ogrodem w mieście Wilnie na Popławach pod Numer em Taryfowym 1535 obok Frobenowej położony; dla wkroczenia w tutejszą Stolicę

woysk nieprzyjacielskich, ukończyć takowego aktu licytacji nie mogłem, w spełnieniu czego dopiero w dniach 16 i 20 terażniejszego miesiąca Marca, a ostatecznie dnia 2 nadchodzącego miesiąca Apryla od godziny 3 po południu do szóstej: pomieniony Dworek z ogrodami wyprzedam; życzący przeto takowy wiecznością nabydź, mają się znajdować w tymże Dworku w przeznaczonych terminach i czasie. 1814 Marca 12 dnia.

Marcin Slendziński Radny M. G. Wilna.

O G Ł O S Z E N I A

1 W domie bywszey Frobenowej, a teraz JPani Sotockiey pod Nrem 1333 na Popławach sytuowanym, otwiera się Szpacyer, w którym można będzie wszystkiego dostać; w tymże domie nayduie się Pantalion, Gitara Hiszpańska i Kanarek uczony do sprzedania. Jeśliby kto chciał one nabydź, dowie się do Aktorki w tym domie mieszkającej. R. 1814 miesiąca Marca 18 dnia.

Rozalia Sotocka.

3 Roku 1814 dnia 4 Marca W. JXiadz Franciszek Kochanowski Proboszcz Podbirżański nabył od W. Benedykta Stankiewicza schedę Folwarku Łapiшек w Powiecie Upitskim sytuow. po Exdywizyi W. Leona Borowskiego Podstolego — Przez niniejszą Awizacją jako nabywca, uwiadamia wszystkich Pretensorów, mających pretensye do W. Benedykta Stankiewicza, ażeby stosownie do Ukazów i Praw MONARSZYCH w terminie przepisany dla zaspokoienia pretensyów, jawili się do W. Xiędza Kochanowskiego, inaczej po ogłoszeniu trzykrotnym przez Gazetę Wileńską utracą swe należności — Takową Awizacją jako Plenipotent podpisuję. Piotr Łapiński.

M o d y

3 Pani Borge Mistrzynia różnych naypiękniejszych mod przybyła z St. Peterzburga do Wilna, robi różne z naywiększym gustem modne Suknie, Kapelusze i wszystkie Damskie ubiory, mieszka na ulicy Trockiey w domie W. Tarnowskiego Nadwornego Sowietnika pod Nrem 397 na pierwszym pięttrze od Ulicy.